

ML
May 19
XIV-1130/bHUNGARY

<u>TOWNS</u>	(3801)
<u>CULTURE</u>	(0803)
<u>TRADE</u>	(3304)
<u>MORALE AND GENERAL MOOD</u>	(2004)

280.01

CONSUMER GOODS BUYING AND LIFE IN BUDAPESTSOURCE GRAZ: Confidential.DATE OF OBSERVATION: Until late March 1958.

ENGLISH SYNOPSIS: Although source and her husband draw good wages, consumer goods shortages make it impossible for them to satisfy all their needs. Generally speaking, the increase in the ordinary man's readiness to buy has been largely cancelled out by a greater shortage of goods. Shopping for the main Sunday meal begins on Friday and people buy whatever they can get. On one occasion, source purchased four varieties of smoked meat solely because she had joined the first best queues she saw.

Source seldom goes to a cinema or a theater. In January 1958, a man was taken away by car from the "Szabadsag" cinema because he had criticized the Soviet film being shown. Practically everyone anticipates a war and lives only for the moment: places of entertainment are crowded even on weekdays. Party membership is today a greater advantage than at any time in the RAKOSI era. BUDAPEST is dirty, even though persons caught throwing trash on the street are fined.

EVALUATION COMMENT: Although the home market is far better stocked than it was prior to the 1956 revolution, the supply especially of durable consumer goods (e.g. furniture, washing machines, TV sets etc.) falls far below demand. On top of that, it often happens that some goods are available in abundance in one place but missing at another, often nearby place, so that the shortcomings of the distribution apparatus create a sense of shortage.

At present the Communist Party has only some 400,000 members against the 800,000 members of the MDP. Thus Party members have, for the regime "a rarity value". Although regime speakers often State in boastful terms that Party membership is no longer a requisite for even the highest offices, except, of course, those of the Party, it is obvious that, from the angle of reliability, Party membership carries greater weight than before. As to the overwhelming majority

(over)

of the population, the regime realizes the impossibility of generating genuine support. Therefore, as a rule, it puts up with the "silent loyalty" of its subjects and exacts open protestations of adherence only from selected people (e.g. from leading intellectuals after the HROSCOV visit).

x x x

Forrás maga vezeti háztartását, mert 2000 forintos fizetése ellenére sem engedheti meg magának, hogy étteremben étkezzék. Férjének, aki egy vállalat osztályvezetője, 2400 forint a fizetése. Anyagi gondjaik nincsenek, de azért elég takarékosan élnek.

Az asszony azzal okolja életszínvonaluk alacsonyságát, hogy hiába van pénzüik, ha azt nem lehet kapni, amit szeretnének. Általában BUDAPESTEN ma nagyobb a vásárlási kedv, mint 1956 októbere előtt volt, de az áruhiány szintén nagyobb.

A vasárnapi ebédhez már pénteken meg kell kezdeni a bevásárlást. Ha szabad ideje van, ilyenkor bejárja a várost, és ahol sorbaállnak, ő is beáll. Így történt egy alkalommal, hogy az egyik hentesnél tudót osztottak, hát megvette. Ment tovább, és egy olyan üzletre bukkant, ahol marhahúst adtak. Ebből is vett egy kilót. Egy harmadik helyen -- szintén "alkalmilag" -- pacalt vásárolt, míg egy negyediken disznóhúst. A sok ételt alig tudták megenni. Forrás tudja, hogy ez a körútja pazarlás volt, mert más szükségletek előtt vonta el a pénzt, de -- amint mondja -- a közhangulat alól ő sem kivétel. Az ember örül, ha kap valamit és mindent megvesz, csak adják -- mondja.

Színházba, moziba ritkán járnak, mert nincs kedve jegyekért is sorba állni. Különben is, a mozibajárás nem veszélytelen, mert szüntelenül "provokálják" az embereket. Gyakran hallani megjegyzéseket, és ő ilyenkor mindig szeretne jó messze lenni, nehogy valamibe belekeverjék.

Igy például 1958 januárjában a IX. kerületi "Szabadság" moziban a "külön utakon" című szovjet filmet látta. A hirdóban MAROSÁNT is vetítették, akit szerinte legjobban utálnak BUDAPESTEN, mert mindig "pofázik". A film után forrás egy darabig a mozi előtt ácsorgott és a következő eseménynek volt tanuja:

Egy férfi barátai társaságában állt a járdaszélen és többször is nagyon rossznak mondta a bemutatott szovjet filmet. Ezt a férfit, miután elvált barátaitól, pár lépéssel odébb egy civilruhás igazoltatta. Valami szóváltás is volt köztük. Aztán csak azt lehetett látni, hogy a civilruhás a férfit kocsiba ültette és elvitte.

A közhangulat nyomott. Az emberek "özönviz előtti" hangulatban vannak. A kifejezés utalás a hasonló című francia filmre. Majdnem mindenki háborút vár, szórakozni akar és csak a pillanatnak él. Este hat után az eszpresszóknak sem lehet helyet kapni, A zenés szórakozóhelyek hétköznapi is tele vannak. A feketekávé nagyon rossz, emiatt a PEST-iek legnagyobb része rátért arra, hogy az eszpresszóban is kis konyakot igyék.

Senkit nem kényszerítenek arra, hogy belépjen a pártba -- noha volt MDP-tagoktól elvárják a pártba való belépést-- de a párttagság ma nagyobb előny, mint RÁKOSI idején volt. Pozitív véleményt a párt és a kormány mellett ma ritkábban követelnek, mint azelőtt, de az ellenséges kijelentéseket következetesebben megtorolják.

BUDAPEST "rettentő" piszkos. Nagy kampány folyik a tisztaság érdekében. A szentelőket a helyszínen megbírságozzák.

End